

Udgaar i Allinge-Sandvig,
Tejn, Olsker, Rutsker, Rø,
Klemensker og Hasle

Ansvarhavende Udgever:
Otto Gornitzka, Telef. 74
Gornitzka's Tryk, Allinge

Nr. 516

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm efterf. Gange 8 Ø,
Forretningsann. 8 - 6 Ø.

Fredag den 14. Januar

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1938

Nr. 35. Følg med:

Lotus
det er The.

en gros M. & V. Salomonsen

Fyrer De rigtigt?

Af Skorstensfejerm. E. M. Nielsen.

Om Brændsel.

Det almindeligst benyttede Brændsel til Boligopvarmning er Koks og Cinders. Hver for sig produceres begge Arter i højst forskellige Kvaliteter, og Kvaliteten er afhængig af Kulstofindholdet i Forhold til Aske- og Vandindhold. — Desuden spiller Vægten en betydelig Rolle, under Hensyn til Handelen med Koks, forsaavidt denne sluttet i Maal.

Cinders fabrikeres oprindeligt udelukkende til Brug ved Staal-fabrikationen, hvorfor det gjaldt om at faa et saa rent kulstofholdigt Brændsel som muligt; Cinders blev derfor i denne Fabrikation Hovedproduktet, og bl. a. den udskildte Gas, Biproduktet. Den færdige Cinders maatte — for at give det reneste Staal — kunne give meget høj Varme og mindst muligt af Slagger og Aske, og dette opnaaedes ved at lade Forkoksningen foregaa meget langsomt, i meget store Retorter.

Efterhaanden som Centralvarmeanlægene vandt Indpas i Beboelseshuse, anvendte man da ogsaa Cinders til disse; men Erfaringen viser, at det kun er i særlig store Kedler, man med Fordel anvender Cinders, idet de paa Grund af deres Haardhed og høje Antændelses- og Forbrændingstemperatur, kræver overordentligt stærkt Træk og en særlig omhyggelig Fyrpasning.

Hvad Gaskoks angaar, stiller Fabrikationsforholdet sig omvendt, — hvad enten det er udenlandske eller danske Gaskoks —, thi dér er Gassen Hovedproduktet og Koksene Biproduktet, vel at mærke i Gasværkerne oprindelige Funktion. Forholdet er nemlig dette, at paa Grund af, at Brændselsforbruget, f. Eks. i de 22 Aar jeg har beskæftiget mig med Skorstensfejararbejde, — er gaaet fra Tørv, Lyng, Kvas og Brænde over til Kul og Koks, har mange af vore Gasværker gjort sig uhyre Anstrengelser for at producere Koksene i saa høj en Kvalitet som muligt, væsentlig ved at benytte bedste og reneste Gaskul, og indrettet Gasværket efter den nyeste Teknik.

Man vil altsaa forstaa, at Gaskoks, hvad enten det er danske eller udenlandske, fremkommer

i højst forskellige Kvaliteter. Yderpunkterne med Hensyn til Koksens Nytte-Brændværdi er ifølge Analyser 5000 og 7000 V. E. pr. kg., og da Vægten pr. Hektoliter kan svinge fra 35-50 kg, vil det sige, at en hl Koks kan indeholde lige fra 165,000 til 350,000 V. E.

Gaskoks produceres saavel lette som tunge, og begge Arter kan være mer eller mindre Vand- og Askeholdige; men i det store og hele gælder det, at Gaskoks er det Brændsel, der er lettest anvendeligt i Kakkellovne og Centralvarmekedler i alm. Husholdning, idet Antændelsestemperaturen er væsentlig lavere end for Cinders, hvorfor der kan benyttes et meget mindre Kvantum Optændingsmateriel, ligesom man lettere faar Fyret »genoplivet« ved Paafyringen.

Endelig vil jeg i denne Forbindelse gerne sige et Par Ord om Brunkulsbriketten. Denne fremstilles af ren Brunkul uden Tilsætning af andre Stoffer. Brunkullene fintdeles efter Brydningen, hvorefter de presses i Forme under et bestemt Tryk, og under en bestemt Temperatur, hvilken bevirker, at den Paraffin, der findes i Brunkullene, danner Brikettens Bindemiddel.

Brunkulsbriketten er et fortrinligt Hjælpebrændsel, idet dens Evne til at holde Glød i mange Timer gør den særlig egnet til at holde Ild i Ovne, hvor Magasinet er for lille til at modtage det Kvantum Koks der er nødvendigt for at holde Ild i den Tid, man ønsker. Ligeledes som Brændsel for Enkeltværelser, hvor det gælder om kun at have Opholdsvarme, f. Eksempel om Aftenen efter Arbejdstid. Et Par Briketter vil der kunne holde Glød og Ovnen »lunken« hele Dagen, hvorved man let opnaar den ønskede Temperatur ved Paafyring. Dog skal det bemærkes, at Brunkulsbriketten ved langsom Forbrænding soder meget stærkt, hvilket nødvendigvis gør en ret hyppig Rensning af Kakkellovnen.

Jeg vil her gerne have Lov til at gøre en lille Sidebemærkning angaaende Handelen med Koks. Naar man, som ovenfor nævnt ser, at man i en hl Koks kan faa fra 165,000 til 350,000 V. E., minder dette Forhold mig om et Mundheld, jeg husker fra min Barndom; det lød saaledes: »Naar man køber pr. 1000 Tørv, skal man være glad over at faa 700.« Thi saa godt som ingen Forbruger er i Stand til at bedømme Nytteindholdet af de Koks, han køber, hvorfor der burde være Lov for Pligt til at ledsage enhver Koksleverance med Analyse. Dette Krav er ikke af ny Dato.

Fra Artiklerien „Paa Fodtur gennem Europa“.

Ischl, Indgangen til Tødesgebirge og Salzkammergut.

Fra sagkyndig Side udtaltes bl. a. i »Jyllp.« i 1929:

»I de kulførende Lande fremstilles der Koks saavel af gode som daarlige Kul. De daarlige Koks er billige; Koksene skal købes i Udlandet efter Vægt, men herhjemme sælges de efter Maal. Priserne er som Følge af Prisaftaler ret ens, og man kan i Almindelighed ikke se paa Koks, om de er gode eller daarlige. Man kan mærke, at Vægten af en Hektoliter af en Slags er større end Vægten af en Hektoliter af en anden, men det kan skyldes, at der er mer Vand i den første. Der kan findes 30, ja maaske 50 pCt. flere Kalorier i en Hektoliter end i en anden. Tilstanden kan uden Overdrivelse betegnes som uhyggelig.

Allerede i 1894 var den kendte Varmeingeniør Jes Jessen opmærksom paa Forholdet og udtalte, at det kun vilde være et Tidsspørgsmaal, naar Brændsel af bestemt Kvalitet vilde komme i Handelen. Men mægtige Kræfter modsætter sig Indførelsen af en Kontrol, og det er et stort Spørgsmaal, om vi er Maalet nærmere i Dag, og om der findes Mænd, der kan hamle op med disse Kræfter.

Nu vil sikkert de fleste af mine ærede Læsere sige, at »de Kræfter som modsætter sig en saadan Kontrol, selvfølgelig er Danmarks Kommuners Gasværker, der jo lever paa en kommunal Monopolstilling og skal have Af-sætning paa det »udpinte Skidt« til Koks, de propper i Folk«. Dette er jo den almindelige Mening om danske Gaskoks, udtalt højt og frimodigt af danske Borgere. Men, ærede Læsere! Nøjes nu denne Gang med at hviske det til Dem selv, thi Citatet fra »Jyllandsposten« er en Efterskrift til Offentliggørelsen af en Henvendelse til Handelsministeriet med Krav om Kontrol med Koks-handelen, og Henvendelsen er

rettet fra Dansk Gasværksbestyrerforening og Dansk Gasbrancheforening.

Sandheden er nemlig den, at de allerfleste danske Gasværker frembringer en Koks-kvalitet, der staar fuldt paa Højde med bedste importerede Gaskoks, ja i nogle Tilfælde over.

Jeg har liggende for mig en lang Række Analyser over Koks og Cinders. Gennemsnittet af disse Analyser giver følgende Resultat:

Engelske Koks: 6610 V. E. pr. kg, 48,70 kg Vægt pr. hl, 6,84 pCt. Vand, 8,95 pCt. Aske.

Cinders: 6981 V. E. pr. kg, 49,2 kg pr. hl, 3,62 pCt. Vand, 8,70 pCt. Aske.

Gasværkskoks: 7139 V. E. pr. kg, 39,5 kg Vægt pr. hl, 3,94 pCt. Vand, 6,68 pCt. Aske.

Som man vil se, fremstiller Gasværket Koks, der i Nytteværdi pr. kg staar endog over Cinders; men man maa bemærke, at disse Koks er ca. 20 pCt. lettere; tager man da Prisen pr. hl i Betragtning, ser man, at denne er rigtigt afpasset efter dette Forhold.

Forholdet er jo egentlig ganske naturligt, for som vi eksporterer vort gode Smør og spiser Magarinen, saaledes maa de kulproducente Lande selvfølgelig først og fremmest selv bruge de daarlige Kul, der ikke kan taale Transportomkostningerne til Udlandet, og eksportere de gode Kul, og da Koks-kvaliteten væsentlig er afhængig af Kulkvaliteten, er Forholdet altsaa lige til.

Altsaa, ærede Læsere, lad os være enige om for Fremtiden at respektere danske Gaskoks for, hvad disse bevisligt er, forlang af Deres Koksleverandør en Analyse over de Koks, der tilbydes, og køb saa efter Deres Overbevisning; men husk det Motto, som »Dansk Arbejde« har prentet i alles Bevidsthed.

Vi importerer ca. 750,000 Tons Koks og Cinders, og vore Gas-

værker producerer ca. 200,000 Tons aarligt. Kunde vi naa dertil, at vi fordoblede vore Gasværkers Produktion, vilde dette sikkert ikke betyde nogen egentlig Nedsættelse af Koksprisen, da denne altid vil være afhængig af Markedsprisen; men det skulde og maatte have til Følge, at Gasprisen kunde nedsættes betydeligt, hvorfor det baade i national- og privatøkonomisk Retning vilde have ganske overordentlig stor Værdi.

De danske Gasværkers Ledere fortjener, som Løn for deres Bestræbelser for at have gode Koks, at Befolkning slutter op om dem i Kravet om »Reel Kokshandel.«

Solsorterne.

For et halvt Hundrede Aar siden var Solsorten en sky og næsten sjælden Skovfugl her hjemme, der trak bort om Vinteren. Den var beundret for sin Sang, som den er det endnu, saa stærkt, at den ofte nævnes i samme Aandedrag som Nattergalen. Den var desuden bekendt for sit velsmagende Kød, hvorfor den sammen med andre Drosselfugle, Kramsfugle, fangedes i Doner. Det blev der stoppet for ved Jagtloven af 1894, og faa kunde nu tænke sig at spise den.

Fra at leve tilbagetrukket i Skovtykninger blev Solsorten ret pludselig en Ynder af Håver og Parker og bor nu overalt i Skov, Krat, Plantager, Park, Have, Allé, Hæk, Hegn, Baggaard eller slet og ret paa et Plankeværk oven paa Stolpeenderne. Professor Wesenberg, Lund, mener, at Solsorten sammen med Skovspurven flyttede ind til Menneskenes Boliger, fordi Slaaen, Hvidtjørn, vild Rose og Abild mangfoldige Steder blev fjernet fra Marker og Hegn, hvorved Fuglene berøvedes disse Væksters Bærrigdomme og maatte søge ind paa de Steder, hvor Bær fandtes.

Samtidig med Indflytningen holdt Solsorten gradvis op med at trække bort om Vinteren. Først var det Hannerne, der fandt Bortrejse for besværlig, senere ogsaa Hunnerne, mens Ungerne endnu gav efter for den oprindelige Trækdrift. Nu er Solsorten vist overvejende Standfugl, idet man ogsaa ser unge Fugle hos os om Vinteren.

Det er velkendt, at Solsorten ikke længer kan kaldes en sky Fugl. Den har forandret sig ogsaa heri. Derimod kan den kaldes en forsigtig Fugl, undertiden ogsaa ligefrem for beregnende. Det er ogsaa velkendt for enhver, der blot i en kortere Aarrække har holdt Øje med Solsorternes Færd, at deres Tal er forøget betydeligt. Man har ikke forklaret

Grunden hertil. En af Solsorternes bedste Kendere, Ornithologen, tidligere Overlæge paa Nakkebølle, O. Helms, mener ikke, at Donernes Forsvinden ved Loven af 1894 kan have megen Skyld i Fuglernes Fremgang, dels fordi denne forud var begyndt, dels fordi der aldrig har været drevet storstilet Donefangst her hjemme. Mon ikke Grunden ligger i, at Fuglene har opgivet at trække. Drosselfuglene er f. Eks. netop blandt de Fugle, der i stort Tal omkommer ved Fyrene i de mørke Nætter, hvor de tiltrukket af det blændende Lys flagrer sig til Døde mod Glasset. Hvis det er den rette Forklaring, har man samtidig et Bevis paa, hvor farlig Trækket er for Fuglene i det hele taget. Selv om Solsorternes Tiltagen i Antal herved er rigtig forklaret, mangler der jo lige saa haardt en Forklaring paa, hvorfor de opgav at trække. Den kan blive sværere at give.

Da et Solsortepar ruger to Gange, ofte tre Gange, hver Sommer med gennemsnitlig fem Æg i hvert Kuld, og da Katten næsten er dens eneste Fjende, forstaar man let, at Bestanden vokser, og for en interesseret Iagttagere forekommer det nu, at Solsorternes Antal bør have naaet sit højeste. Det er ikke behageligt for en Fugleven i Almindelighed og for Solsortens Ven — for dens velklingende, hjertegribende bløde Toneres Skyld, — i Særdeleshed at paatage sig at mane til Begrænsning af den. Men det kan ikke skjules, at Solsorterne har udviklet sig Egenskaber, der ikke er tiltalende. De er blevet Proletarer som Spurvenerne. De æder alt og er meget graadige. Især er deres Unger det. De er rene Ædemaskiner, som, naar de har forladt Reden, kan sidde urørlige paa et Sted og beskæftige begge Forældrene fra før Sol staar op til efter at den er gaaet i Bjerge med at stoppe dem med Æde, der efter at Næringen er draget ud af den, efterlades som et mægtigt hvidgraat Tegn paa Fabriksvirksomheden. Det er slet ikke mærkeligt, at de gamle Fugle da tvinges til en Frækhed uden Lige. De plukker Jordbærerne for Næsen af os, sidder i samme Ribbusk, som vi selv plukker af, vil ikke en Gang flyve deres Vej, naar vi jager efter dem, men nøjes med at dukke Hovedet og hoppe ind under en Busk for at vente.

Fra Uge til Uge.

—o—

De tre Musketerer

kommer til Allinge i denne Uge. De fleste Mennesker har vel gennem Generationer læst den verdensberømte Roman, hvorpaa Filmen er bygget, og det maa siges, at der ikke er sparet, for at gøre Filmen til et Udstyrsstykke af Rang

Pressen fastslog ogsaa straks en dundrende Succes. Ogsaa her i Byen spaar vi, at Filmen vil trække fuldt Hus, og alle vil frydes over den romantiske Film og genopfriske de mange spændende Scener.

Opmærksomheden henledes paa det averterede offentlige politiske Møde, som Onsdag Aften afholdes paa Høiers Hotel. Læge C. U. Boesen, Neksø, indleder.

Familie-Journalen i denne Uge.

Foxtrotten holder 25 Aars Jubilæum, og netop nu, hvor Dansesæsonen er i fuld Sving, cause-rer Henri T. Meyer morsomt og sagkyndigt om »Jubilæum«, den evigunge, der i sin Tid fulgte Rejseruten: Afrikas Jungler-New Yorks Negerkvarter-London og København. I den nye Serie: »Hvorledes de kom frem« fortæller Aage Heinberg om George Eastman Kodak, Manden, der under utrolige Eksistenskampe gjorde Amatørfotograferingen til en værdifuld Allemands-Sport. Foruden at faa udmærket Tidfordriv af alt det mange artede Underholdningsstof, det vrimler af faar man sin Læsehunger udmærket styret ved at fordybe sig i Romanerne eller i de korte, afsluttede Noveller, og Dybtrykstillæget finder De morsomme og smukke Billeder af Filmens »Stjerner« og af Folk, vi har hørt om eller kender her hjemme fra.

Allinge-Sandv. Byraad.

Borgmesteren aabnede Mødet den 12. Januar og ønskede Byraadets Medlemmer samt Pressen et godt Nytaar.

En Del Cirkulærer toges til Efterretning.

Socialministeriet meddelte, at der i H. t. Lov af 22/12 37 om Fordeling af Oksekød, Flæsk og Svinekød samt til Hjælp til Indkøb af Sødme vil blive Kommunen refunderet: til Fordeling af Oksekød indtil 5.133 Kr., til Fordeling af Flæsk og Svinekød 6.599 Kr. og til Uddeling af Sødme 6.599 Kr.

Byraadet vedtog at benytte de fulde Beløb til Uddelingen og overlade denne til det sociale Udvalg.

Socialministeriet meddelte, at Kommunen til Forsorgs- og Folkforsikring tilkom 11.982 Kr. og at den mellemkommunale Refusion udgør 12.795 Kr., samt at den Kommune paahvilende Andel af Statstilskud til Arbejdsløsheds-kassen, kronisk Syge m. v. udgør 3.960 Kr., saaledes at Kommunen ialt faar udbetalt 20.817 Kr.

Købstadforeningen meddelte at have ansat Revisor cand. jur Konrad Koch Nielsen som Leder af Foreningens Revisionsafdeling.

Politimesteren fremsendte en Skrivelse fra Kgl. dansk Automobilklub angaaende Parkerings-tavlen ved Kirken i Allinge.

Det vedtoges at udsætte Sagen indtil der var forhandlet med Politimesteren i Forbindelse med Udarbejdelse af ny Politivedtægt.

Sagen angaaende Bivejsfortegnelsen for Allinge-Sandvig Kommune var atter til Behandling, og det vedtoges at fastholde det i Byraadmødet den 9. Februar 1928 vedtagne, at Bivejen No. 3 (Brinkevejen) og Bivejen No. 6 (fra Pilebrovejen gennem Vangen til Sandvig) nedlægges Ligeledes vedtoges det, at Bivej No. 9 (fra Sandvig til Slottet og videre over Slotslyngen til Olsker Sognegrænse) skal udgaa, saaledes, at den nu kommer til at gaa fra Slottet til Olsker Sognegrænse. Længde 1748 m.

I det lukkede Møde forelaa et Andragende fra en Beboer i Byen om Fritagelse for at svare Hundeafgift. Byraadet tog det principielle Standpunkt at ingen Hundeejere, boede i Byen, kunde fritages for at betale Hundeafgift.

Borgmesteren blev valgt til at tiltræde det Underudvalg, der er blevet nedsat til at forhandle om en ensartet Skatteskala for mindre Købstæder paa Bornholm

Offentligt politisk Møde

afholdes Onsdag den 19. Januar Kl. 19,30 paa Høiers Hotel. (Indgang gennem Haven).

Dr. Boesen, Neksø, indleder. Derefter Diskussion og fælles Kaffe bord.

Retsforbundet.

A. S. G.

afholder halvvaarlig Generalforsamling Fredag den 21. Januar Kl. 20 i Fru Christensens Havesal.

Mange vigtige Ting skal behandles. — Enhver Sportsmand har Mødepligt.

Bestyrelsen.

BIOGRAFEN

Fredag & Søndag Kl. 20

De tre Musketerer.

Efter Alexander Dumas verdensberømte Roman. — En Film, der overalt har faaet en dundrende Succes.

Udsalget begynder

Fredag den 14. Januar.

Bidstrups Skotøjsf. Sandvig.

En ung Pige

kan faa Plads straks.

Revisor Kofoed, Nørregade, Allinge.

En lille Lejlighed

er til Leje 1. Februar.

Nybygnings-Tømmer,

beregnet til Spær, anvises til Salg.

M. Jørgensen, Jernhandler, Allinge.

100 Stole

af forskellig Slags, ca. 100 Malerier og Skilderier, løse Rammer samt 2 Doubletter, 1 Hammerlees og forskellige andre Ting realiseres billigst i kommende Uge.

Alt er udstillet i Salen.

Hotel Allinge. Tlf. 25.

Allinge-Sandvig Sømandsforen.

afholder ordinær Generalforsamling Onsdag den 19. ds. Kl. 20 i Fru Christensens Havesal.

Bestyrelsen.

Broderier.

Mit aarlige Udsalg begynder Lørdag den 15. Januar.

Emilie Madsen

Det aarlige Udsalg

er begyndt.

Træskomager L. Larsen

Sprøjtning & Beskæring

af alle Slags Træer og Buske

udføres billigst.

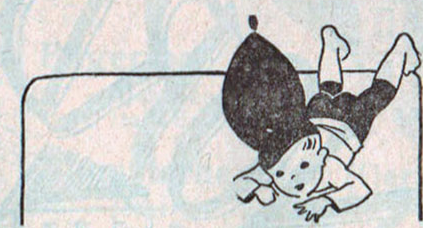
Beskæring af Vindruer er Tid nu!

P. Jørgensen. G. Pedersen

„Solbakken“, Tlf. Allinge 168

Biskop R. J. Wade, Stockholm,

taler i BETHESDA i Allinge Mandag den 17. ds. Kl. 20. Enhver er velkommen!

Sov sødt, sov blødt, sov i Dyner fra

Nordlandets Handelshus

Uldtæpper.

Mørke Uldtæpper

tykke bløde 4 Kr.

Normal Tæpper

Størrelse 125×160 4,95

Størrelse 125×190 6,10

Uldne svære Normaltæpper

Størrelse 125×160 8,00

Rejsetæpper

smukke Farver og Mønstre

Nordlandets Handelshus

Udsalget

begynder Lørdag den 8. Jan.

Masser af Sko.

Lave Priser.

Skotøjs-Centralen.

Vinderen af „Rabon“s

Kryds & Tværs Opgave er: Bagermester L. Christoffersen, Gudhjem, Bornholm, som faar et gratis Radio-Abonnement

Hasle Kalkværk

Brændt Kalk
Læsket Kalk
Cementsten

Tlf. Hasle 27

Bornholms Spare- og Laanekasses Afd. i Allinge

Kontortid: 9-12 2-4

Boxer udlejes

Landmanden maa huske

at Bestillinger over **Kløver-, Græs- & Roefrø** samt alle Sorter **Kunstgødning** til Foraaret 1938 gerne skal ordnes og indsendes i de første Dage. Send Bestilling til

Nordlandets Handelshus

Flink ung Pige

antages straks, eventuelt Lærling.

Allinge Bogtrykkeri.

Drenge-Konfektion!

Kulørte Habitter med Plusfourbenklæder.

Matroshabitter med lange Benklæder, alle Størrelser.

Overfrakker i alle Størrelser.

Plusfour med Foer, mindste Størrelse 365 Øre.

Prima Plusfour med Foer, Urlomme og Lynlaas.

Kulørte Habitter med Ridebenklæder, nedsat Pris 15,00

Se Vinduerne paa Lindeplads.

Nordlandets Handelshus

Vort aarlige Udsalg

begyndte Mandag den 10. Januar

Se Vinduerne — Bemærk Priserne

CARL LARSEN

Skotøjsforretningen, Vesterg. Allinge

De nye Overfrakker og Stortrøjer

er nu hjemkommet, baade i blaa og kulørte, i moderne og gode Kvaliteter.

Alle mine færdigsyede Klædninger udsælges til billige Priser, da jeg ikke vil føre det mere, da Moderne skifter saa ofte. Ekstra Benklæder, Arbejdstøj, Hatte og Huer og alt, hvad der henhører til Herrekvipering føres i bedste Kvalitet. — Kjoleroj, Bomuldstøj samt alt hvad der henhører til en velassorteret Manufakturhandel. Uldtæpper, Trikotage og Garn er, hvad enhver ved, det bedste og billigste hos

Jens Hansen Tlf. 29.

Strikkede Klude og Uld købes til højeste Pris. — Leverandør til Landbrugslotteriet

Den helt rigtige

Permanent udfører vi nu med den nye Taco Luxus Maskine. — Moderne Dampkammer System. Alt iberegnet — og dog kun **otte Kroner!**

Barber Johs. Larsen Tlf. Allinge 53

*Magasin
du Nord*

Det aarlige Udsalgs 2. Uge

med de mange billige Priser

begynder Lørdag den 15.

„Lama“ Krøuldstæpper	10.35
Flonelstæpper 125×160	1.98
Uldtæpper, svære mørke	3.90
do. svære lyse	5.30
Imiterede Linoleumstæpper:	
183×230 183×275 200×250 200×300	
6.50 7.80 11.55 13.85	
Imiteret Linoleumsløber	
57 cm bred — pr. m	0.72
Køkkenbords-Voksdug	
blaa og rødtærnet 57 cm bred	1.35
Jute-Løber 55 cm bred	1.10
Kul. Dynebetræk pr. m 1.18	0.98
Færd. kul. Dynebetræk 3.65	3.15
Færdige kul. Pudebetræk	0.65
Nederdele	6.85

Vaske og Sommerstoffer udsælges til halv Pris:

Rester af Vaske- og Sommerstoffer: halv Pris	
15 Stk. Uldmousselin tidl. 2.35-3.25 sælges for	1.62 1.18
8 Stk. Tobralco sælges for	0.95
10 Stk. Vaskesilkestoffer tidl. 3.80-4.80 sælges for	2.40 1.90
Helulent Kjoletøj 2.38	1.98
do. 130 cm bredt	4.25
5 Stk. Jernbanefløj til Pigejoler og Drengbukser	2.58
Trico-Kjoler 10.85	9.85
Gode heluldne Kjoler 14.50	12.50

Et Parti Arbejdstøj sælges til ekstra billig Pris

Jakker 4.45	3.90	Arbejdsskjorter	
Gule og blaa Overall	4.20	med fast Flip	3.15 2.85
Graa Benklæder	4.65	Arbejdssokker	0.35
Traadsokker	0.68	do. helulden	1.28 1.15

Paa alle Varer,
der ikke er ned-
sat, gives under
Udsalget 10 pCt.
— undtagen paa
Uldgarn.

En Del Drenges Serges-Habitter
udsælges med 25 pCt.

Kulorte Drenges-Habitter med
Plusfour, alle Str. ekstra nedsat

Se iøvrigt Annoncen
fra forrige Uge.

Se
Dinduerne!

FRITZ REUSCH - ALLINGE

Forlovelsesringe

Stort Udvalg
i moderne glatte
og cicelerede
Ringe

Allinge Ur- og
Guldsmedeforretning
CONRAD HANSEN
Havnegade — Allinge — Telefon 140

Ved Bagning til
daglig og Fest...

MEL fra Gudhjem Mølle!

...forlang det altid
hos Deres Købmand

Gudhjem Møllens Produkter er anerkendt over hele Øen

Fodpleje - Ansigtspøje

De burde gøre noget for at faa Deres Fødder i Orden!
Lad mig behandle Dem, hvis De lider af ømme eller smertende
Fødder. Smertefri Behandling af Ligtorne m.m. Indlæg tilpasses.
Aabent: Kl. 15-18 og efter Aftale. RAGNHILD ROWOLD, Strandvej 3

Herved meddeles det mine ærede Kunder, at mit
Reparationsværksted er flyttet til Østergade (Indkør-
sel v. Posthuset). Ved en Udvidelse og Modernise-
ring af Værksted og Maskiner og ved Anbringelsen
af en Benzintank ved Ejendommen, haaber jeg at
kunne betjene Dem til Deres fulde Tilfredshed.

Telefon Allinge 84

E. HANSEN

UDSALGET vedvarer stadig!

I denne Uge er fremlagt:

Et Parti Uldgarn til halv Pris

ALLINGE MESSE

5 Svendborg Kaminer

som er paa Lager
sælges extra billigt
i denne Maaned.

PRODUKTEN

Skal De købe Radio

paa Afbetaling eller pr. Kontant
køber De den med stor Fordel i

Cykle- og Radioimportøren, Allinge

ved H. Jørgensen - Østergade 28 - Telefon 156

Jeg er leveringsdygtig i alle Mærker til forskellige Priser og Kvaliteter.
Solide Købere kan faa Radio med meget smaa Afdrag uden Renter.
Nogle faa Apparater Model 1937 af de bedste Mærker sælges fra
Fabrikken 100 Kr. under Prisen. Paa alle App. stor Rabat pr. Kont.
En Del gode, brugte Apparater sælges meget billigt. Lad mig demonstrere

● PROTOKOLFABRIK

BOGBINDERI

Chr. Dideriksen

Tornegade 10 — RØNNE — Telefon 865

Indbinding af Bøger - Protokoller - Alle Papirvarer

1. Kl. Arbejde - Rimelige Priser - Hurtig Levering

Leverandør til Biblioteker og Øens største Forbrugere

2 Bladsukses'er

Familie-Journalen's Samler-Konkurrence
med 25 Kr. Kontant for hver Serie komplet
- - - det er en hel Mani over hele Landet!

Den nye Radiolytter, som Tillæg til Ber-
lingske Tidende — udbringes om Søndagen.
Avis, Tillæg, Illustreret Tidende, Radiolytter
— alt for kun 25 Øre.

Alle Dag- og Ugeblade udbringes.

Kiosken

Servus fortæller om sine Dagbogsoptegnelser og Minder

— Fortsat fra forrige Uge —

Gmunden er Turistby, har mange Hoteller og gør et fornemt Indtryk. Vi overskrider Traunfloden og følger Søens højre Bred ad en bred Chausse, forbi parklignende Haveanlæg, Villaer og Kurhoteller. Herfra er en henrivende Udsigt over den smukke By, der runder den langstrakte Bjergsø østlige Ende. Bjergene spejler sig i det blanke Vand, og en mindre Bro fører ud til en lille Klippeø, hvor Traunkirchen med det slanke Spir harmonerer saa smukt med Omgivelserne.

Dejligt er det at vandre her langs den milelange Sø, dejligt er det at bade i det krystallklare Vand, boltre sig som Karperne, der slaar Smut af bare Velvære. Vi ligger ved Bredden og kigger op paa de græsgrønne Bjergaase — forsøger at maale Højden rent skønmæssigt. Nordmanden mente at kunne naa Toppen paa godt en halv Dag, da den lå lidt under Snegrænsen, og pralede med, at i Norge var Fjeldene meget højere med Sne paa Toppen.

og de lavere Højdedrag. Ankom om Aftenen til den lille Bjergby Hof, hvor der var katolsk Helgenfest.

Den alvorligere Del af Festen var forbi. Ungdommen samlede sig i Grupper udenfor den maleriske Kirke og skød deres Bøsser af. — Mens Solen gik ned bag snedækte Alpetoppe og glødede paa fjerne Højder, gled mørke Skygger frem gennem Dalen, og de tavse, alvorlige Fjelde indhylledes i Taagedis. I denne storladne Natur følte vi os som paa Evighedens Tærskel, og Kuldegys gennemrislede os. Vi søgte, ligesom de andre, Gæstgivergaarden, der var smykket med Flag og Blomster. Her var Dans og Tramp i Gulvet af sømbeslaaede Støvler. Unge Knøse med Fjer i Hatten svang barhovede eller med hvide Tørklæder prydede, buttede Ungmøer i en fejende Tirolerhopsa under Jodlen og Jauchzen. Livsglæden stod i underlig Modsætning til den storladne, alvorlige Natur.

Gmunden med Traunsee.

Snegrænsen ligger ogsaa lavere, saa højt mod Nord, ytrede jeg. Men Nordmanden var stadig Norges højeste Fjelde var Kæmper i Sammenligning med disse.

Jeg blev irriteret over hans evindelige Pralerier og væddede med ham om, at han ikke kunde naa Toppen paa en Dag. Næste Morgen skulde vi gøre Forsøget fra Ischl.

Over Eberfeld naaede vi da om Aftenen Ischl og gik fra Hotel til Hotel. Overalt vrilledes det med Turister, overalt var fuldt optaget. Endelig fik vi opsøgt en Gæstgivergaard, der havde et Værelse ledigt. Vi bestilte Aftensmad og sad længe nede i den tilrøgede Bjælkestue og hørte paa Bøndernes og Alpejægernes Beretninger om spændende Bjergbestigninger. Sang, Musik og Lystighed holdt ud til langt hen paa Natten, saa der blev ikke Ro til ret megen Søvn.

Der blev ingen Bjergtur af den næste Morgen, thi Nordmanden havde Tømmermænd og var ond i Sulet! Jeg drillede ham, holdt Moralprædiken og anbefalede Totalafholdenhed.

Saa satte vi Turen mod Salzburg gennem den store Dal og naaede en anden smal Bjergsø ved St. Wolfgang, hvor vi badede i herlige Omgivelser. — Saa førte Vejen os videre opetter over St. Gilgen med glimrende Udsigt ned over Søen, ind gennem Dalene

Var tidligt oppe næste Morgen og fulgte Vejen ned gennem det 1200 m høje Pas, gennem skovklædte Dale, der udvider sig i en bredere Tværdal. Foran os skimter vi Hohe Salzburg og Byens mange Kirketaarn. Uendelig smuk ligger Byen i den brede Dal, flankeret af mægtige Bjergkæder, belyst af Formiddagssol. I Bjerget hugges dybe Tunneler, hvorfra de ældgamle Saltlejer udvindes, for dum Byens vigtigste Indtægtskilde. Nu er det vistnok Turisterne, der bringer de fleste Penge til Huse, overalt ser man dem, parvis eller i Flokke — Rygsæk paa Nakken, Alpestav i Haand. — Alverdens Nationer synes repræsenteret, alle har de Lyst og Mod, en forunderlig forvoven Hang til at bestige og udforske disse himmelstræ-

Salzburg med Hohe Feste.

bende Giganter, disse ærværdige Kæmper med Sne paa den granitgraa, furede Isse.

Vi passerer Broen, der fører over den rivende Salzaflod, og befinder os i Byens Centrum. — I Gasthaus zum Steinthor spiser vi til Middag, træffer Kollegaer, og gaar derefter ud og ser paa Byen, der havde ca. 30,000 Indbyggere. Blandt Seværdigheder maa nævnes Slottet med Slotsbrønden, den smukke Domkirke i italiensk Stil — en Kopi af Peterskirken, Mariasøjlen, den ældgamle Benediktinerkirke, Schillers Mindesmærke, Mozarts Fødested og Museum, Slottet Mirabel, Museet med de originale Samlinger, Kunstnerhuset o. s. v. — Men smukkest er det oppe fra Karpuzinerbjerget, hvor den elektriske Staaetovsbane uafsladelig fører Turister op og ned, at se Bjergtoppene rødme i Solnedgang, se ned over Byen og Dalene, hvorfra tre Floder kommer brusende og forener sig i den smukke By. Her er Udsigt til de 3—4000 m høje snedækkede Alpetoppe — Grossvenediger, Grossglockner, Gasteiners Ismarker, Wiesbachhorn — her er Udsigt til Munkebjerg, Foltartaarn, Slotte og Borge, og dybt under os i de travle Gader tændes de elektriske Blus som lysende Perlerækker.

Til sent i den stille Sommernat pulserer Livet her mellem Bjergene. Togene fløjter, kommer og gaar, fører stadig nye Strømme fra og til. — Sommerferiens Tid er inde.

Der er meget at se i Salzburg og Omegn, nok til Uger og Maaned. Men Sommeren er kort, Rejsen er lang; der bliver ikke Tid til at dvæle længe paa hver Plet. Næste Dag er det Søndag. Hviledag, siger Johnson, der er ked af mit evindelige Jag. Han vil ikke med til Italien, vil nordpaa, give sig Tid til at nyde Livet.

Saa gaar jeg da ene videre mod de Maal, jeg har sat. Junisolen bager hedt gennem Dalen, det er ganske stille. Talrige Sommerfugle flagrer fra Blomst til Blomst, Insekter summer. Af og til møder jeg et muntert Selskab, der har lejret sig i Skyggen og faaet Madpakkerne frem — eller en Flok Cyklister suser forbi. Vegetationen er yppig. Træer og Buske overalt, selv paa den stejleste Afsats borer de Rødderne ned i Klippespalterne.

Jeg drejer ind i en Tværdal ved den bayernske Grænse. Skildvagten nikker. — De skraatstribede Grænsepæle tegner sig skarpt mod de grønne Løvtræer. Høje, lodrette Klippewægge paa begge Sider, nedenfor et smalt Baand af Skov. Man maa strække Hals for at se op til Fjeldsidens øverste Rand, hvor en mælkevid Stribe, en sprudlende Fos gør et hovedkuld Spring ud over Afgrunden og ender som Støvregn her nede i Dalen.

Lidt længere fremme ligger en lille hyggelig Pavillon. Borde og Stole er anbragt ude paa Plænen

Nordbornholms Adressfortegnelse!

Bagerier

Andersen, Th., Sandvig Tlf. 2
Hald, E., Løsebæk, All. Tlf. 78

Blomsterhandler (Gartner)

Jensen, C., v. Havnen All. Tlf. 41

Bogtrykker

Gornitzka, O., Allinge Tlf. 74

Bygmestre

Kofoed & Mortensen, All. Tlf. 77-79
Petersen, P., Nørreg, All. Tlf. 69

Bygningsnedker

Jørgensen, Th. Sandvig Tlf. 5y

Damefrisørsaloner

Larsen, Joh., Barber, All. Tlf. 53
Weber, Anna, Allinge, Telefon 12

Foderstoffer

Nordlandets Handelshus, Tlf. 7

Fotografer og fot. Artikler

Kjeller Alfr., Havneg. All. Tlf. 4

aut. Gas- og Vandmestre

Grooss, Niels W., Allinge. Tlf. 30

Havemand.

P. Jørgensen, Solbakken, Tlf. All. 168

Hoteller

Hotel Allinge Telefon 25

Art. f. Hotel og Pension

Gornitzkas Bogtryk, All. Tlf. 74

Kul og Koks

Allinge Kulhandel Telefon 119
Nordlandets Handelshus, Tlf. 7

Købmænd

Prima, Allinge Tlf. 40

Ladestationer

Petersen, Carl, Allinge. Tlf. 98

Ligkistemagasiner

Kofoed & Mortensen All. Tlf. 77-79
Mortensen, Herman, All. Tlf. 47

Malermestre

Jacobsen Ludv, Havnegade, All.

Manufakturhandlere

Magasin du Nord, Allinge. Tlf. 5

Modeforretning

Petersen, Thora, v. Posthuset All.

Musikundervisning

Westphal, G. Sandkaas
Klaver — Violin — Sang.

Planteskole.

Gunnar Pedersen, Solbakken, Tlf. All. 168

Radioforhandlere

Jørgensen, H., v/ Posthuset All.

Skotøj og Skotøjsrep.

Jørgensen, H., v/Posthuset Allinge

Skræderforretninger

Sander Lind, Nørreg. Tlf. All. 166.

Slagtere

Jensen, Kaj, Allinge. Tlf. 66

Smedemestre

Petersen, Carl, Allinge Tlf. 98

Sygekasser

All.-Sandv. Sygekasse All. Tlf. 47
Kontortid daglig 2—4, Lørdag 7—9

Sæbeforretninger

Tatol v. Havnen Allinge Tlf. 23

Trælast og Tømmer

Nordlandets Handelshus, Tlf. 7

Teglværk

M. Bloch Tlf. Allinge 127
Murstén, Tagsten, Drænrør.

Træskomagere

Larsen, L., Allinge.

Ure og Optik

Liljerøth, A. Urmager, Allinge
Mikkelsen, A., Sønderg, Allinge

Vognmænd

Petersen, C., Nygade, All. Tlf. 133
Person- og Lastkørsel
Munch, Humledal, Tlf. Rø 46 v
7 Personers Vogn

under skyggende Træer. Her serveres ægte Münchener Bier og varme Pølser. Hvem kan staa for denne bayerske Nationalspise — men jeg havde kun østrigsk Mønt. „Macht nichts“, sagde Kellnerinden med et Smil og rakte mig et skummende Krus. Jeg faar mig et helt lille Festmåltid herude i den grønne Skov, og det er ikke dyrt. Ogsaa Prospektkort og Frimærker køber jeg og sender Vennerne en frisk Hilsen fra Bayern. Der hænger en Postkasse i Restauranten.

Saa gaar jeg videre til Reichenhall, og en halv Time efter har jeg gennemtravet Bayerns sydøstlige Spids. Jeg er atter i Østrig — i Tirol.

Om Natten fik jeg Husly hos en Bonde ved Unken — højt oppe i Bjergene.

Man skulde tro at det i Længden var trættende at trave op og ned i disse Bjergegne; men de vekslende Naturskønheder, de stadig skiftende Indtryk, faar Vandrereren til at glemme Træthed, ofte ogsaa Sult. Tørsten slukkes ved en af de utallige Kilder, der risler ned over Fjeldsiden. Der findes ingen lifligere Drik, krydret, som den er af Ursaltet og de duftende Alpeurter. Man kan ligefrem beruse sig i de krystallklare Draaber, og behøver ikke at frygte for at blive utilpas bagefter.

Og dog kan det være farligt at færdes heroppe, derom vidner de mange Kors ved Vejen — Kors, der fortæller deres stumme Sprog om Lavineskred og Nedstyrtning af dristige Bjergbestigere. Hyp-pigt træffer man under det simple Trækers en Inskription omtrent saaledes:

Vandrør, stands og bed en Bøn for Josef Neubauers Sjæl. Han fo'r vild i Taage og styrtede ned paa dette Sted.

Den storladne Natur, de vilde

Bjerge stemmer Sindet til Andagt. Næppe noget andet Land har en saa udpræget religiøs Befolkning, en saadan Mængde Kapeller og Kirker. Overalt titter de frem i hvide, gule og lyseblaa Farver med den uundgaaelige Jomfru Maria i Nichen, eller det undergørende lille Jesubarn.

Befolkningen er forekommende og gæstfri. Den sultne og trætte Vandrer vil altid finde et Asyl — en gæstfri Modtagelse — og oftest vil de ikke have noget Vederlag for Opholdet.

En dejlig stemningsfuld Aften tilbragte jeg næste Dag oppe paa Eiberg, paa Almen, hos en Sennerin (Tirolerinde), der tilligemed nogle Knøse passede den store, bjælderiglende Hjord og kærned Smør og Ost. Da hendes Gerning var endt, da Skyggerne voksede, og den nedgaaende Sol glødede i Alpetoppens evige Sne, satte hun sig stille ned foran Hyttens Bjælkevæg og fortalte mig sit Hjemlands Sagn, sang de smukke Alpesange.

Næste Morgen brød jeg op, trykkede hendes Haand til Afsked og følte, at mit tilfældige Besøg ogsaa for hende havde været en kærkommen Oplevelse. Her oppe paa de ensomme Vidder kunde jeg være bleven i Dage og Uger. Nu gik det atter nedetter, ned i Inddalen, forbi Ruiner af gamle Borge og Slotte med Vaabenskjold over Portalen, ned fra de vilde Kaiserbjerge.

Det maleriske Kufstein dukker op i en Sidedal. Overalt vrimler det med Helgenbilleder, og Kapellerne ligner meget de gamle italienske. Selv Gæstgivergaardene er overmalede med bibelske Billeder og Sentenser.

Fortsættes i næste Nr.